

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ С. ГАБАРЕ

общ. Бяла Слатина , ул. “Тома Николов” №1
тел.: 09140 44 41; Директор: 0897 930 415; e-mail: su_gabare@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ИНЖ. МАРИО НИКОЛОВ
ДИРЕКТОР СУ „ХРИСТО БОТЕВ“

Приет педагогически съвет с Протокол № 13/13.09.2022 г.

Утвърден със Заповед № 803/14.09.2022 г.

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2022/2023 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

- ✓ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ✓ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ✓ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ✓ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Учениците

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданската си позиция;
- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- ✓ в часа на класа;
- ✓ в часовете по заместване от учители - неспециалисти;
- ✓ в извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- ✓ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

4. АКЦЕНТИ

- ✓ здравно образование;
-

- ✓ превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- ✓ сексуално образование и превенция на СПИН;
- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ патриотично възпитание;
- ✓ военно обучение;
- ✓ превенция на насилието;
- ✓ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ защита при бедствия и аварии;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ безопасност на движението.

II. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

A) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

2. Спазване на правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор, ЗДУД

Кл. ръководители

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор

4. Провеждане на часа на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците съгласно Наредба №13.

КЛАС

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“								2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината									5	5		
Безопасност и движение по пътищата	9	6	6	6	5	5	5	4	4	4	1	1
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1			1		
Превенция и противодействие на корупцията				1	1	1	1		1	1	4	0
ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23	22	28	29	21	27

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални и училищни празници.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

В) Здравно образование и екологично възпитание на учениците

1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители,
Медицинско лице

2. Разглеждане на здравни теми в часа на класа - сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

3. Мероприятия за озеленяване интериора на училището и училищните дворни площи.

Срок: месец април 2023 г.

Отг.: Класни ръководители

4. Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището

Срок: м. април 2023 г.
Отг.: Класни ръководители

5. Отбелязване на Деня на Земята.

Срок: м. април 2023 г.
Отг.: Класни ръководители

6. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.

Срок: м. юни 2023 г.
Отг.: Класни ръководители

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в часа на класа.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори, екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители,
учители

3. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: май 2023 г.
Отг.: Анета Недялкова,
Мариола Йосифова

4. За усвояване на българския книжовен език от учениците, за които българският език не е майчин, се организира допълнително обучение по български език чрез включването им в групи по проект „Подкрепа за успех” с цел подпомагане на образователното им приобщаване.

Срок: септември 2022- юни 2023 г.

Отг.:учители в начален етап,
учители по БЕЛ
и учители по Математика

Д) Развиване на физическата дееспособност на учениците

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 15.09.2022 г.
Отг.: Учители по ФВС

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година
Отг.: Учители по ФВС

V. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА ЧАСА НА КЛАСА ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ЕТАПИ

<i>ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ</i>	<i>ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ</i>
Здравето като ценност и качество на живота	Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
Изкуството да сме здрави	Самовъзпитание на волята "Изгради се сам"
Режим на хранене	Задачите и отговорността на семейството, училището и обществеността за формиране на култура на поведението на младото поколение
Здравословна храна	Опознайте себе си
И кафето, и чайт могат да бъдат вредни	Съветвайте се с добри приятели
Хранителни разстройства - анорексия, булимия, преяждане	Опасностите, които ни дебнат днес
Храната- приятел или враг	Правете това, което позволяват възможностите ви
Наркотиците-илюзия, страдание, престъпност	Не бъдете егоисти
Промени в моето тяло	Научете се да се владеете
Интимност и интимни отношения	Правете това, което позволяват възможностите ви

Болести, предавани по полов път	Етническа, религиозна и езикова принадлежност
ХИВ и СПИН-какво да правя?	Пристрастяване към хазартни игри, интернет
Методи на контрацепция	Не на агресията и насилието
Не на тютюнопушенето	Бедствия, аварии инциденти
Вредата от алкохола	Не бъдете егоисти
Психично здраве	Научете се да се владеете
Личната хигиена	Свободното време и хоби
Пубертет – как да подготвим децата?	Борете се против скуката, мързела, безделието
Физиологични промени	Стремете се да прощавате
Хигиена на половата система Психично здраве	Обличайте се с вкус
Хомосексуализъм и сексуално поведение	Методи на сектите и травми нанесени от тях
Спортувайте преди всичко за здраве	Как да разпознаем сектата
ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие - източници на замърсяване	Културни идентичности
Видове отпадъци-битови, производствени, строителни и др.	Културна осъзнатост
Видове замърсявания на околната среда - последици	Толерантност
Правила за съхранение и работа с опасни вещества и смеси	Културни различия
Водата - природен ресурс	Интеркултурни отношения
Водата –основен фактор за живот	Конфликти в мултикултурна среда
Биологично разнообразие - намаляване и изчезване на определени видове	Да приемем различията до нас, защото и ние сме различни от него
Биологично разнообразие - браконьерство	Аз и другите
Категории защитени територии	Светът на младите
Общество и околна среда	Проблеми с приятелите
Енергия и климат	Общуване с връстниците
Енергоспестяващи източници	Моята личност и мойт свят
Екологични проблеми – природни бедствия	Сътрудничество между различните култури
Разделно събиране на отпадъци .Рециклиране	

VI. ПРИМЕРНИ ТЕМИ В ЧАСОВЕТЕ ПО ЗАМЕСТВАНЕ ОТ УЧИТЕЛИ НЕСПЕЦИАЛИСТИ ПО СЪОТВЕТНИЯ ПРЕДМЕТ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ЕТАПИ

Теми по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование:

Здравно образование:

1. Здравето като ценност и качество на живота
2. Изкуството да сме здрави
3. Храни се разумно
 - 3.1. „Режим на хранене” ,
 - 3.2. „ Здравословна храна”
 - 3.3. „ Хранителни разстройства-анорексия, булемия, преяждане”.
4. Храната- приятел или враг
5. Промени в моето тяло
 - 5.1. промени, свързани с пубертета
6. Интимност и интимни отношения
7. Болести предавани по полов път
8. ХИВ и СПИН-какво да правя?

9. Методи на контрацепция
10. Наркотиците-илюзия, страдание, престъпност
11. Не на тютюнопушенето
12. Вредата от алкохола
13. Психично здраве
14. Личната хигиена
15. Пубертет – как да подготвим децата?
16. Физиологични промени
17. Хигиена на половата система
18. Хомосексуализъм и сексуално поведение
19. Насилието в училище
20. Домашно насилие
21. Начини да се защитим

Гражданско образование:

1. Медиите и глобалната мрежа в обществения живот.
-

2. Права на детето-документи, институции, организации, които ги гарантират
3. Етническа, религиозна и езикова принадлежност
4. Пристрастяване към хазартни игри, интернет
5. Не на агресията и насилието
6. Действия при бедствия, аварии и катастрофи
7. Отговорност и самостоятелност
8. Етикеция, култура на поведение на обществено място
9. Кавалерството днес
10. Празници и ритуали
11. Опасностите които ни дебнат днес
12. Свободното време и хоби
13. Суеверия
14. Секти –
 - 14.1. „Методи на сектите и травми нанесени от тях”
 - 14.2. „ Как да разпознаем сектата”
15. Малолетни, непълнолетни и пълнолетни- права и задължения.
16. Държавно управление на Р България
17. Права на човека-избирателно право в Р България
18. Демократично общество
19. Политика и власт
20. Личностно развитие
21. Конфликти в училище. Приятелски натиск
22. Моите родители
23. Семейна среда
24. Какво е приятел?
25. Видове приятелства
26. Какво е любов? Как да я познаем?
27. Ценностна система. Видове ценности
28. Образователна система в България

Екологично образование:

1. Потребление и отпадъци
 - 1.1. човешкото всекидневие-източници на замърсяване
 - 1.2. видове отпадъци-битови, производствени, строителни и др.
2. Видове замърсявания на околната среда-последци
3. Правила за съхранение и работа с опасни вещества и смеси
4. Водата-
 - 2.1. „Водата - природен ресурс”
 - 2.2. „Водата –основен фактор за живот”
5. Биологично разнообразие
 - 3.1. намаляване и изчезване на определени видове
 - 3.2. браконьерство
6. Категории защитени територии
7. Общество и околна среда
8. Енергия и климат
9. Енергоспестяващи източници
10. Екологични проблеми – природни бедствия
11. Разделно събиране на отпадъци .Рециклиране.

Интеркултурно образование:

1. Културни идентичности
 2. Културна осъзнатост
 3. Толерантност
 4. Културни различия
 5. Интеркултурни отношения
 6. Конфликти в мултикултурна среда
 7. Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него
 8. Аз и другите
 9. Светът на младите
 10. Проблеми с приятелите
 11. Общуване с връстниците
-

12. Идентичност
13. Моята личност и моят свят
14. Сътрудничество между различните култури

VII. Обяснителни бележки

1. Всяка тема от програмата може да бъде разгледана в 2 или 3 учебни часа със съответни подтеми.
2. Учителят сам ще прецени темата подходяща за съответния клас като се има предвид възрастта на учениците и техния интерес към отделен проблем.. Например: темите- „ Храни се разумно”, „ Храната –приятел или враг” , „ Не на агресията и насилието” и др. са подходящи за всички ученици от I до VIII клас. Темите: „Болести предавани по полов път” , ХИВ и „СПИН-какво да правя?” , „Промени в моето тяло” са подходящи за учениците от VII и VIII клас.
3. Обучението по учебната програма дава пълна свобода на заместващия учител да избере формите и методите на работа за подходящата тема.
4. Да няма дублиране на теми от учебната програма за един и същи клас.
5. Взетата тема се нанася в дневника от заместващия учител в съответния „свободен” за деня учебен час и се полага и подпис. Срецу учебния предмет се записва- гражданско образование или здравно образование.
6. Обучението по учебната програма не предполага вписване на цифрови оценки. Оценката от участието на учениците е само качествена.
7. Контрол по изпълнение на учебната програма ще се осъществява от директора на училището

VIII. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директорите по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите по учебната дейност.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

Изготвил:.....

ЗДУД Павлина Маринова